

HOITOYKSIKKÖYHTEISTYÖ

Opas yhdistyksille

6/2015

Munuais- ja maksaliitto
NJUR- OCH LEVERFÖRBUNDET

www.muma.fi • www.munuainen.fi • www.maksa.fi

Mitä on hoitoyksikköyhteistyö?

Liiton ja yhdistysten tärkeänä tehtävänä on toimia yhteistyössä ja käydä vuoropuhelua hoitoyksiköiden kanssa. Tarkoituksena on välittää niille kirjallista ja suullista tietoa ajankohtaisista asioista ja sairastuneiden tarpeista. Samalla kuunnellaan herkäällä korvalla sekä potilaiden että hoitohenkilökunnan kuulumisia. Yhteistyön avulla edistetään potilaiden mahdollisuuksia saada yksilöllistä ja laadukasta hoitoa.

Hoitoyksikkövierailujen avulla yhdistykset luovat hoitohenkilökuntaan toimivan yhteistyön ja arvokkaan vuorovaikutussuhteen. Säännölliset käynnit erityisesti dialyysiyksiköissä tuovat vaihtelua potilaiden usein hyvin raskaaseen arkeen, helpottavat hoitoväsymystä ja tarjoavat heille tilaisuuden kertoa omista kokemuksistaan kasvokkain. Yhdistyksen toiminta ja toimijat tulevat tutuiksi niille munuais- ja maksasairautta sairastaville, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä. Onkin erittäin arvokasta sekä saada tietoa siitä, millaiseksi jäsenet ovat yhdistyksen ja liiton kokeneet että keskustella liittymistä harkitsevien kanssa.

Hoitoyksiköt ovat erilaisia. Kaikissa ei ole mahdollisuutta kohdata sairastuneita, jolloin vuorovaikutus henkilökunnan kanssa on erittäin tärkeää. Dialyysiosastolla on helpompaa tavata potilaita kuin esimerkiksi sisätautien poliklinikalla. Tavoitteena on, että yhteistyö hoitoyksiköiden kanssa on saumatonta, koska hoitajat ovat linkki potilaiden ja yhdistyksen välillä.

Yhdyshenkilö

Yhdyshenkilö on hoitoyksikössä toimiva ja tehtävään vapaaehtoisesti nimetty henkilö.

Yhdyshenkilö toimii tiedonvälittäjänä potilaille ja omalle työyhteisölleen liiton ja paikallisyhdistyksen palveluista ja toiminnasta, joita ovat esimerkiksi vertaistuki, kuntoutus ja paikallinen yhdistystoiminta.

Hoitoyksiköiden hoitajat ovat yhteistyötahona ensiarvoisen tärkeitä. He kohtaavat yhdistysten jäseniä ja asiakkaita päivittäin ja ovat hei-

dän elämässään kanssakulkijoina usein vuosia. He esittelevät liiton ja paikallisyhdistysten palveluita ja materiaalia ottaen huomioon potilaan yksilölliset tarpeet.

Yhdyshenkilö

- on merkittävässä roolissa!
- toimii yhteyshenkilönä sairaalan, liiton ja asiakkaan välillä.
- saa ajankohtaisia tiedotteita liitosta.
- tiedottaa asiakkaalle liiton palveluista kuten kursseista, vertaistuesta ja yhdistyksestä.
- toimii tiedottajana liiton toiminnasta omille kollegoilleen.

Osastotunti

Hoitohenkilökunnan säännöllistä palaveria kutsutaan osastotunniksi. Osastotunneilla on mahdollisuus käsitellä erilaisia teemoja niin, että useita henkilöitä on yhtä aikaa paikalla. Yhdistystoimijoiden on mahdollista esimerkiksi yhteistyössä liiton yhteyshenkilön kanssa ottaa yhteyttä esimerkiksi osastonhoitajaan ja tiedustella mahdollisuutta tulla kertomaan yhdistyksen ja liiton toiminnasta osastotunnille. Osastotunnit ovat tärkeitä tiedottamisen paikkoja, koska silloin voidaan tavata useita hoitajia ja toisinaan myös lääkäreitä samanaikaisesti sekä lisätä mahdollisten uusien työntekijöiden tietämystä yhdistysten ja liiton toiminnasta. Halutessaan viemiseksi voi varata pientä purtavaa.

Esittelymateriaalit

Liiton julkaisemia esitteitä on jokaisella mahdollisuus tilata maksutta esimerkiksi liiton netisivujen kautta. Silti olisi tärkeää, että yhdistys mahdollisuuksien mukaan huolehtisi siitä, että sairaalan poliklinikoilla ja osastoilla on esitteitä tarjolla siellä asioiville tai vieraileville. Esittelineet ja -kansiot kannattaa säännöllisesti tarkistaa, lisätä niihin uutta materiaalia ja heittää vanhentuneet esitteet pois. Yhdistykset voivat myös koota *infotaskuja* ja toimittaa niitä hoitoyksiköihin. Infotaskuista on laadittu erillinen ohjeistus.

Rakentavan yhteistyön periaatteita

Luottamus ja kunnioitus

Liiton ja yhdistysten tekemä yhteistyö dialyysiosastojen ja muiden hoitoyksiköiden kanssa on ainutlaatuista. Muun muassa tämän vuoksi on tärkeää, että hoitoyksiköissä vierailaan henkilökunnan ja potilaiden ehdoilla sekä otetaan huomioon heidän toiveensa. Hoitohenkilökunnan on tärkeää voida luottaa siihen, että hoidettaviin suhtaudutaan hienotunteisesti, heidän yksityisyyttään kunnioitetaan ja että vierailujen aikanakin henkilökunnalla on työrauha. Sairastuneiden puolestaan on voitava luottaa siihen, että heidän kertomansa henkilökohtaiset asiat tai vierailijan havainnot heidän terveydentilastaan pidetään salassa. Keskustelu on helpompaa, kun sairastunut kokee, että hänen toiveistaan ja tarpeistaan välitetään.

Vastavuoroisuus ja avoimuus

Yhteistyö on hedelmällisintä, kun sitä tehdään vastavuoroisesti ja avoimesti. Hoitoyksiköt saavat yhdistyksiltä ja liitolta ajankohtaista tietoa työnsä tueksi sekä potilaiden hyvinvoinnin turvaamiseksi ja edistämiseksi. Yhdyshenkilöt ja muu henkilökunta mahdollistavat vuorostaan suoran tiedottamisen potilaille. Lisäksi he välittävät tietoa niistä merkityksellisistä asioista, joita yhdistysten ja liiton on toiminnassaan hyvä ottaa huomioon, jotta se vastaisi mahdollisimman hyvin sairastuneiden tarpeita. Toiveena on, että yhdistys välittäisi tietoa liitolle, mikäli käynneillä tulee esille esimerkiksi sosiaaliturvaan tms. liittyviä kehittämistä vaativia asioita.

Vuorovaikutus ei ole aina helppoa ja vaikeistakin asioista pitäisi pystyä käymään avointa keskustelua. Usein auttaa, kun pitää mielessä, minkä vuoksi yhteistyötä tehdään - tavoitteena on sairastuneiden hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen.

Hoitoyksikkökäynti

Useimmissa dialyysiyksiköissä ja joillakin munuais- ja maksasairaita hoitavilla poliklinikoilla tai osastoilla on mahdollista käydä tapaamassa hoidettavia. On tärkeää, että potilaat tapaavat sairastuneita tai elinsiirron saa-

neita, jotka ovat valmiita auttamaan ja tukemaan niitä, jotka tukea tarvitsevat. Sairaudesta puhumisen ei tarvitse olla pääosassa käynnin aikana - pelkällä läsnäolollaan voi auttaa ja piristää.

Hoitoyksikkökäynnin suunnittelu ja toteuttaminen

1) Yhteydenotto

- Voit olla yhteydessä hoitoyksikön yhdyshenkilöön tai osastonhoitajaan puhelimitse tai sähköpostitse (tarvittaessa yhdyshenkilöiden yhteystietoja voi kysyä liitosta oman alueen yhteyshenkilöltä).
- Sovi hoitoyksikkökäynnin ajankohdasta ja käytännön asioista, esim. siitä, kuinka monta vierailijaa on sopiva määrä. Jos mahdollista, olisi hyvä, että käynnillä on mukana useita henkilöitä yhdistyksestä, jotta suuremmissa yksiköissä voidaan keskustella tarvittaessa kaikkien potilaiden kanssa.
- Yleensä dialyysiyksikössä on sopivinta vieraila siinä vaiheessa, kun hoidot on saatu aamulla tai iltapäivällä aloitettua.
- Kannattaa myös vielä varmistaa, voiko käynnin aikana tavata potilaita.

2) Käyntiin valmistautuminen ja hoitoyksikköön saapuminen

- Varaa mukaasi esitteitä. Tarkista tarvittaessa liiton nettisivuilta, alueesi yhteyshenkilöltä tai keskustuimistolta, onko liitto julkaissut uusia esitteitä tai päivittänyt jo olemassa olevia.
- Käy tervehtimässä hoitohenkilökuntaa. Mikäli heillä on aikaa, voit keskustella ensin ajankohtaisista asioista heidän kanssaan (esim. yleiset kuulumiset, hoidettavien määrä, hoitoyksikössä suunnitellut muutokset, kuljetuspalvelujen toimivuus, yhdistyksen kuulumiset, tulevat tapahtumat ja tilaisuudet sekä liiton järjestämät kurssit jne.).
- Kannattaa vielä varmistaa, ovatko päivän hoidot tai vastaanoton tilanne sellaisessa vaiheessa, että hoidetta-

vien kanssa voi keskustella. Dialyysiyksikön hoitajilta voi lisäksi tiedustella, onko hoidossa olevien keskuudessa sellaisia, joita ei voi syystä tai toisesta käydä tapaamassa.

3) Hoidettavien tai vastaanotolle tulleiden kanssa keskustelu

- Esittele itsesi: kuka olet ja mistä tulet
- Tiedustele, haluaako henkilö keskustella tai että hänelle kerrotaan yhdistyksen toiminnasta.
- Mikäli keskustelun aloittaminen on vaikeaa, voit esittää esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:
 - Mitä kuuluu? tai Kuinka voitte?
 - Onko yhdistys tai liitto teille entuudestaan tuttu?
 - Haluaisitteko saada lisätietoa yhdistyksestä ja sen toiminnasta tai siihen liittymisestä?
 - Miten hoidot ja hoitoihin kulkeminen ovat sujuneet? Onko jokin toiminut erityisen hyvin ja tuleeko mieleen kehittämisen tarpeita?
 - Onko jotain toiveita yhdistykselle tai liitolle?
- Voit kertoa yhdistykseen liittymisen hyödyistä. Toisinaan on tarpeen painottaa, että jäseneksi liittyminen ei tarkoita automaattisesti vastuutehtäviin sitoutumista.
- Liiton järjestämistä kursseista on tärkeää kertoa, koska kaikki eivät ole niistä tietoisia. Kannattaa mainita myös se, että kurssille voi hakea, vaikka ei olisi yhdistyksen jäsen.
- Yhden ihmisen kanssa ei aina ole mahdollista keskustella pitkään, varsinkin jos on yksin liikkeellä. Ajan salliessakin on tarpeen tarkkailla, vaikuttaako keskustelukumppani väsyneeltä keskustelemaan vai rupattelisiko hän mielellään pidempään.
- On hyvä muistaa, että hoitoyksikkökäynnillä ei ainoastaan tarjota tietoa

vaan myös vastaanotetaan sitä. Kaikki tieto on arvokasta sekä yhdistyksen että liiton toiminnan kehittämiseksi ja sen saaminen mahdollistaa juuri oikeisiin asioihin keskittymisen vaikutamis- ja edunvalvontatyössä.

4) Vierailun päättäminen

- Voit vielä vaihtaa lopuksi muutaman sanan yhdys henkilön tai muun hoitohenkilökunnan kanssa.
- Keskustele henkilökunnan kanssa siitä, mitä he toivovat yhteistyöltä ja kuinka säännöllisesti vierailuja tarvittaisiin tai kaivattaisiin.
- **Huom!** Tarkista lopuksi, että osastolla tai odotusaulassa on saatavilla yhdistyksen ja liiton ajantasaista materiaalia (esim. esitteet ja oppaat). Poista vanhentuneet esitteet.

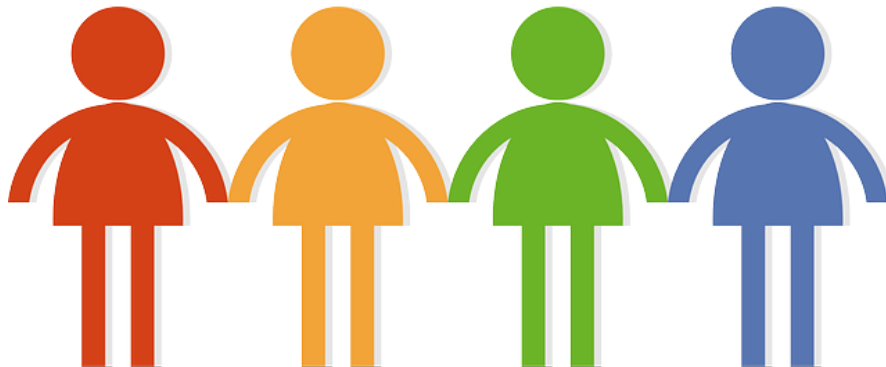
Materiaalia vierailulle

- jäsenesite
- liiton yleisesite
- Elinehto-lehti
- ajankohtaista materiaalia esim. kampanjoista

(Tilaukset: Päivi Sohlman,
paivi.sohlman@muma.fi tai
puh. 050 3889 566)

Yhteenveto - hoitoyksikkökäynnin kulku

Rohkeutta ja iloa
yhteistyöhön!